

Verslag

[zo duurzaam is Land van Cuijk]

Gemeente Land van Cuijk
**Duurzaamheidsverslag
2026**

September 2026

]

}

LAND
VAN
CUIJK

Colofon

Met veel partners, bedrijven en particulieren werken we aan een duurzaam Land van Cuijk. Ieder heeft daarin zijn eigen inbreng en verantwoordelijkheid. Dit verslag geeft een indruk van de duurzame werkzaamheden vanuit gemeente Land van Cuijk. Het geeft een breed beeld van onze werkzaamheden, maar is daarmee niet volledig. Uit duurzaamheidsoverwegingen is dit verslag alleen digitaal beschikbaar.

Gemeente Land van Cuijk

Team Natuur, Milieu en Energie

September 2026

duurzaamheid@landvancuijk.nl

www.gemeentelandvancuijk.nl/duurzaam

Duurzaamheidsprogramma 2024 – 2028, Land van Cuijk

Voorwoord

Sinds dit voorjaar mag ik mij als wethouder inzetten voor duurzaamheid, energie, natuur en milieu in de gemeente Land van Cuijk. Een mooie en verantwoordelijke taak, juist in een tijd waarin duurzaamheid steeds belangrijker wordt voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We merken het bijvoorbeeld aan warme en droge zomers, aan hoge energieprijzen en aan krapte op het stroomnet. Daarom werken we graag aan oplossingen om het voor iedereen een beetje beter te maken.

In dit duurzaamheidsverslag blikken we terug op wat we het afgelopen jaar samen hebben bereikt en welke uitdagingen we zijn aangegaan. We laten zien welke stappen we hebben gezet op het gebied van energiebesparing, duurzame energie, klimaatadaptatie en het energiesysteem van de toekomst. Daarbij besteden we niet alleen aandacht aan de zichtbare resultaten, maar ook aan de samenwerkingen en inspanningen die daaraan voorafgingen. Juist die vormen de basis voor de duurzame keuzes van vandaag én morgen.

De uitdagingen zijn groot. We werken toe naar een klimaatneutraal Land van Cuijk in 2045 en vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen in deze transitie. Dat vraagt om samenwerking, innovatie en aandacht voor inwoners die extra ondersteuning nodig hebben.

Ik ben trots op de betrokkenheid van onze inwoners, ondernemers, vrijwilligers, partners en collega's. Samen zetten we iedere dag stappen naar een toekomstbestendig Land van Cuijk. Op Duurzame Dinsdag, 1 september 2026, leggen we met dit duurzaamheidsverslag graag verantwoording af over de voortgang die we boeken. We laten zien waar we staan, waar we trots op zijn en waar nog werk te doen is.

Veel leesplezier.

Mike van Diemen

Wethouder Duurzaamheid,
Energie, Natuur en Milieu

Duurzaamheidsprogramma 2024 - 2028

Sterke dorpen en bedrijventerreinen met balans tussen duurzaamheid, economie en natuur

1

Warmte en energie

groene energie, energie besparen, van het gas af (warmtetransitie)

Duurzaam warmte opwekken

Wind- en zonneparken

Zonne-energie op daken

Meer fietsen en elektrisch vervoer

Energie besparen

2

Onze leefomgeving

schone lucht en een omgeving die bestand is tegen (veel) water en hitte (klimaatadaptatie)

Verduurzamen openbare gebouwen

Schone lucht en geur

Natuur versterken

Bestand tegen veel water en hitte (droogte)

Zuinig met grondstoffen

hergebruik van materialen (circulaire economie)

Duurzamer bouwen

Hergebruik van materialen

Meetbare resultaten

Als gemeente werken we al jaren aan een duurzaam Land van Cuijk. Ons doel is om in 2045 klimaatneutraal te zijn. Daar werken we hard aan en om dat te realiseren werken we intensief samen met organisaties, inwoners en bedrijven in het Land van Cuijk en daarbuiten. Dat leidt tot mooie tastbare resultaten:

34%

CO₂ reductie

18%

Energiebesparing
t.o.v. 2010

19%

Duurzaam opgewekte
energie

50%

van de woningen
heeft zonnepanelen

40%

minder
aardgasverbruik

13%

van de woningen
heeft geen aardgas
aansluiting

8,5%

van de auto's
rijdt elektrisch
(incl. hybride)

Inhoud

1.Zo werken wij aan onze footprint.....9

- Slim energiebeheer
- Van diesel naar duurzamer wagenpark
- Verduurzaming maatschappelijk vastgoed
- Duurzame nieuwbouwwijken
- Medewerkers steeds vaker duurzaam onderweg
- Eten van dichtbij
- Land van Cuijk officieel Fairtrade Gemeente
- In de spotlight: Klimaatburgemeester Mirjam van Elst

2. Zo helpen we inwoners..... 15

- Energieaanpakkers voor inwoners met een huurhuis
- Energiecoach voor koophuiseigenaren
- In de spotlight: Energiecoach Bernie Kruisbergen
- Trajectbegeleider voor huiseigenaren
- Subsidies & leningen
- Gebruik van regelingen door inwoners
- Energiehulp
- Natuurvriendelijk isoleren
- Communicatie
- In de spotlight: Melissa Degen uit Cuijk verduurzaamde haar hoekwoning uit 1979 stap voor stap

3.Energietransitie..... 21

- Uitbreiding van het elektriciteitsnet
- Onze dorpsaanpak
- Warmtebronnen voor de toekomst
- In de spotlight: Werkgroep Vierlingsbeek
- Ontwikkeling van een Clean Energy Hub
- Energiebeurs in Escharen
- Groei van elektrisch rijden en laadinfrastructuur

4.Opwekken van duurzame energie 25

- Zonne-energie blijft een belangrijke pijler
- Opwek van Energie op Rijksgronden (OER)
- Verkenning windenergie loopt door
- Kansen voor waterkracht verder verkend
- Onderzoek naar aansluiting op toekomstig waterstofnet
- Omgevingsfonds in voorbereiding
- Nieuwe Energiecoöperatie Land van Cuijk

5.Klimaatbestendig Land van Cuijk 31

- Meer groen: groene daken
- In de spotlight: Groene daken in Sambeek
- Ontwikkeling van koelteplekken
- Tuinvergroeningsactie in Cuijk
- Ruimte voor water
- Aanpak van hittestress
- Kijktip: Hoe houd je je huis koel in de zomer?
- Kijktip: Een Duurzaam Duel
- Kennis delen en inspireren
- Meer inzicht in de luchtkwaliteit: meetnetwerk

6.Voor de jeugd..... 37

- Menukaart met lessen
- Magic Recycle Show tijdens de Klimaatweek
- Expeditie Huis Isoleren
- Textiel Race groot succes!
- Schoon Bezig Junior
- Kijktip: Middelbare scholen meten luchtkwaliteit
- Samen bomen planten voor de toekomst
- Groenblauwe schoolpleinen

7. Externe samenwerkingen 40

- Energieregio Noordoost Brabant
- RNOB
- Green Deal Land van Cuijk en Noord Limburg: toekomstbestendige bedrijventerreinen
- Nieuw: Grote Oogst-programma
- Samenwerking met woningcorporaties
- Regionaal energieloket Brabant Woont Slim
- Kijktip: Woon slim in de winter
- Kijktip: Woon slim in de lente

8.Toekomstige ontwikkelingen 45

- Energiehuis voorbereiden
- Warmteprogramma
- Grootschalige opslag
- Netcongestie
- ACM-prioriteringskader
- Netbewust bouwen en energieplanologie

Impressie van een duurzame woonwijk in wording, Bosrijk Mariëndaal in Velp

1. Zo werken wij aan onze footprint

Als gemeente verwachten we veel van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties als het gaat om duurzaamheid. Daarom vinden we het belangrijk om zelf ook het goede voorbeeld te geven. In onze bedrijfsvoering werken we aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot, het verduurzamen van gebouwen en mobiliteit, bewuste inkoop en het stimuleren van duurzaam en circulair gedrag. Zo verkleinen we stap voor stap onze eigen footprint.

Slim energiebeheer als basis voor een duurzamer gemeentelijk apparaat

Als gemeente kiezen we bewust voor duurzame energie. Tegelijkertijd werken we aan een slimmer beheer van het energieverbruik van onze gebouwen en installaties. Door energieverbruik steeds beter te monitoren, krijgen we meer inzicht in waar energie wordt gebruikt en waar besparingen mogelijk zijn.

Afwijkingen worden sneller zichtbaar, waardoor onnodig energieverbruik kan worden voorkomen. Zo verlagen we stap voor stap het energieverbruik en de CO₂-uitstoot van onze organisatie. Ook bereiden we ons voor op de volgende stap in de energietransitie. We onderzoeken hoe we lokaal opgewekte duurzame energie, bijvoorbeeld afkomstig van zonnepanelen, beter kunnen benutten binnen onze eigen organisatie. Door vraag en aanbod slimmer op elkaar af te stemmen, kunnen we efficiënter omgaan met het elektriciteitsnet en meer gebruikmaken van duurzaam opgewekte energie.

Van diesel naar duurzamer wagenpark

Ook het afgelopen jaar bouwden we verder aan een duurzamer wagenpark. Oude dieselveertuigen maken stapsgewijs plaats voor duurzamere alternatieven. Waar mogelijk kiezen we voor elektrische voertuigen.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijke gebouwen zoals sporthallen, buurthuizen en culturele voorzieningen zijn belangrijke ontmoetingsplekken voor inwoners. Daarom investeren we de komende jaren in het verduurzamen van deze gebouwen. Zo zorgen we ervoor dat ze energiezuinig, comfortabel en betaalbaar blijven voor gebruikers en beheerders. Tot 2030 verduurzamen we in fases 63 maatschappelijke gebouwen. Voor 13 gebouwen worden momenteel verduurzamingsmaatregelen voorbereid of uitgevoerd. Daarnaast onderzoeken we bij 14 locaties welke maatregelen het meeste effect hebben. 5 gebouwen zijn inmiddels volledig verduurzaamd.

Een mooi voorbeeld is de Warandahal in Sint Anthonis. Hier wordt de volledige buitenschil aangepakt. Het dak, de gevels, kozijnen, beglazing en deuren worden beter geïsoleerd. Tegelijkertijd wordt de complete installatietechniek verduurzaamd. Hierdoor verbruikt de sporthal minder energie, neemt het comfort voor gebruikers toe en is het gebouw straks klaar voor de toekomst.

Duurzame nieuwbouwwijken

Bij nieuwe woningbouwprojecten kijken we niet alleen naar de woningen van vandaag, maar ook naar de leefomgeving van morgen. Bosrijk Mariëndaal in Velp is daar een mooi voorbeeld van. Het project wordt ontwikkeld door CRA in samenwerking met de gemeente Land van Cuijk.

Duurzaamheid en natuur vormen het uitgangspunt van deze nieuwe wijk. Bosrijk Mariëndaal wordt gerealiseerd in een bestaande bosrijke omgeving, waarbij veel aandacht is voor het versterken van natuur en biodiversiteit. In totaal komen er 70 woningen: 54 koopwoningen en 16 huurwoningen.

Ook bij de bouw zelf worden duurzame keuzes gemaakt. Zo werkt de aannemer vrijwel volledig met circulair beton. Dit beton bestaat voor een groot deel uit hergebruikte materialen, heeft een circulariteitspercentage van 86% en zorgt voor een CO₂-reductie van 57% ten opzichte van traditioneel beton.

Daarnaast dragen groene sedumdaken bij aan waterberging, verkoeling en biodiversiteit. In het plan zijn ook nestkasten voor vleermuizen en steenmarters opgenomen en er worden 70 extra bomen aangeplant. Daarmee worden bestaande bomenlanen en groenstructuren versterkt en ontstaat een groene woonomgeving waarin mens en natuur samenkomen.

Met projecten zoals Bosrijk Mariëndaal laten ontwikkelaars, bouwpartners en de gemeente samen zien dat woningbouw, biodiversiteit en duurzaamheid hand in hand kunnen gaan. Zo bouwen we niet alleen woningen, maar ook aan een toekomstbestendige leefomgeving.

Medewerkers steeds vaker duurzaam onderweg

Als gemeente vinden we het belangrijk om zelf het goede voorbeeld te geven. Daarom stimuleren we medewerkers om duurzaam naar het werk en naar afspraken te reizen. Dankzij een aantrekkelijke fietsvergoeding en leasefietsregeling kiezen steeds meer medewerkers voor de fiets. Voor zakelijke afspraken zijn elektrische dienstfietsen beschikbaar. Daarnaast maken medewerkers gebruik van elektrische deelauto's, het openbaar vervoer en NS Business Cards.

Ook nam de gemeente het afgelopen jaar deel aan de landelijke Fiets naar je Werk-dagen. Tijdens deze actie fietsten medewerkers zoveel mogelijk woon-werkkilometers. Daarmee werkten zij niet alleen aan hun eigen gezondheid, maar zamelden zij ook geld in voor Stichting Leergeld. Voor iedere geregistreerde kilometer werd een bijdrage gedoneerd.

Verduurzaming van maatschappelijk vastgoed: de Warandahal in Sint Anthonis

Leenfietsen voor medewerkers van de gemeente

Eten van dichtbij

Sommige producten leggen duizenden kilometers af voordat ze op een bord terechtkomen. In ons Eetwerkcafé in het gemeentehuis van Boxmeer kiezen we bewust steeds vaker voor producten uit de eigen regio. Sinds 2025 werken we samen met Goei Gerei, een initiatief van Stichting Een Goei Leven. Goei Gerei brengt producenten en consumenten in het Land van Cuijk dicht bij elkaar en laat zien hoeveel smakvolle producten er gewoon in onze eigen regio worden gemaakt.

Van verse eieren tot worstenbroodjes: door vaker lokaal in te kopen verkorten we de afstand tussen producent en consument. Daarmee verminderen we transport, ondersteunen we ondernemers uit de regio en laten we zien dat duurzame keuzes vaak dichterbij zijn dan gedacht.

Land van Cuijk officieel Fairtrade Gemeente

Duurzaamheid gaat niet alleen over energie en klimaat. Ook eerlijke handel, goede arbeidsomstandigheden en respect voor mens en milieu horen daarbij. Daarom heeft Land van Cuijk zich ingezet om officieel Fairtrade Gemeente te worden. En dat is in 2026 gelukt.

Met deze landelijke titel laten we zien dat we bewust kiezen voor producten die onder eerlijke omstandigheden zijn geproduceerd. Daarbij hanteren we een eenvoudig uitgangspunt: 'Wees loyaal, koop lokaal en komt het van ver, dan fair.'

De titel Fairtrade Gemeente is het resultaat van 2 jaar inzet van een lokale werkgroep, ondersteund door de gemeente.

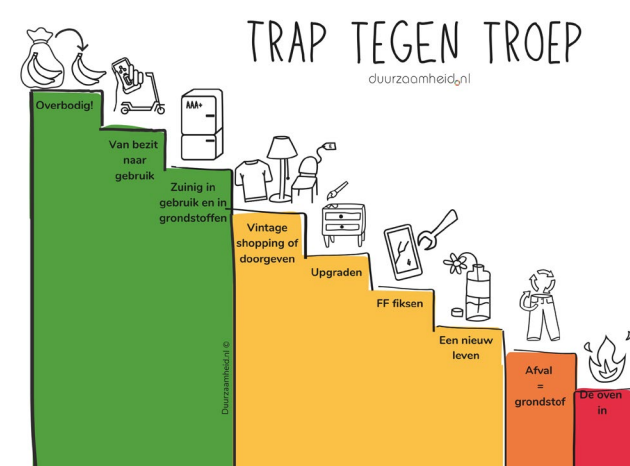
Inmiddels onderschrijven meer dan 80 bedrijven en organisaties in het Land van Cuijk de Fairtrade-doelstellingen. Daarmee laten zij zien dat eerlijke handel iets is waar we samen aan werken.

Samen werken we aan minder afval

Naast het verduurzamen van onze eigen organisatie stimuleren we ook inwoners om bewuster om te gaan met grondstoffen. Dat doen we onder andere met de campagne Trap tegen Troep.

Met praktische tips en herkenbare voorbeelden laten we zien hoe inwoners eenvoudig afval kunnen voorkomen. Bijvoorbeeld door een eigen boodschappentas mee te nemen, spullen te lenen of kapotte apparaten te laten repareren in een repair café. Kleine keuzes die samen een groot verschil maken. Wist je dat we in het Land van Cuijk maar liefst 8 repair café's hebben? Check ze op onze website: www.gemeentelandvancuijk.nl/repair-cafes.

Door minder weg te gooien besparen we kostbare grondstoffen en verkleinen we samen de afvalberg.

Samen zetten we stappen richting minder troep. Dat doen we onder andere met de campagne Trap tegen Troep.

Lokale producten in het Eetwerkcafé in het gemeentehuis van Boxmeer

In de spotlight: Klimaatburgemeester Mirjam van Elst

Sinds eind 2025 is Mirjam van Elst uit Grave klimaatburgemeester van Land van Cuijk. Daarmee volgt zij Peter Linders op, die deze rol de afgelopen jaren vervulde.

Voor Mirjam begint duurzaamheid niet bij grote veranderingen, maar bij de keuzes die we iedere dag maken. "Bewust keuzes maken; daar sta ik als klimaatburgemeester voor. Ik hoop dat ik mensen aan het denken zet. Niet omdat iedereen alles moet veranderen, maar omdat iedere stap helpt."

Mirjam gelooft in de kracht van kleine acties. "Ik vergelijk het vaak met een steentje dat je in het water gooit. De kringen worden steeds groter. Zo werkt het ook met duurzaamheid. Eén bewuste keuze kan anderen inspireren om hetzelfde te doen."

Volgens haar hebben we allemaal invloed op de wereld om ons heen. "Natuurlijk hebben overheden en bedrijven een belangrijke verantwoordelijkheid. Maar ook wij maken iedere dag keuzes. Wat kopen we? Wat eten we? Hebben we iets echt nodig? Door daar af en toe bewust bij stil te staan, kunnen we samen een groot verschil maken."

Met haar inzet wil Mirjam inwoners inspireren om duurzame keuzes te maken die passen bij hun eigen situatie. Want een duurzame toekomst begint vaak dichterbij huis dan we denken.

"Niet omdat iedereen alles moet veranderen, maar omdat iedere stap helpt."

Energiecoach op huisbezoek

2. Zo helpen we inwoners

In de gemeente Land van Cuijk vinden we het belangrijk dat iedereen de mogelijkheid heeft om energie te besparen en een woning comfortabeler en duurzamer te maken. Daarom ondersteunen we inwoners al jaren op verschillende manieren. Met financiële regelingen, zoals duurzaamheidsleningen en subsidies, maar ook met energiecoaches, energie-aanpakkers en met praktische hulp voor huishoudens die moeite hebben om hun energierekening te betalen. Met deze combinatie van advies, ondersteuning en financiële regelingen maken we verduurzamen haalbaar voor iedere inwoner, nu én in de toekomst.

Ons aanbod in een notendop

Energieaanpakkers voor inwoners met een huurhuis

Voor sommige huishoudens vormt de energierekening een steeds zwaardere last. Een laag inkomen, een slecht geïsoleerde woning en hoge energiekosten kunnen ervoor zorgen dat inwoners hun huis niet goed kunnen verwarmen, de verwarming bewust lager zetten of noodzakelijke uitgaven moeten uitstellen. Dat raakt niet alleen de portemonnee, maar ook gezondheid en welzijn. Daarom is dit een belangrijke opgave binnen ons duurzaamheidsbeleid.

Om deze huishoudens verder te helpen, werkt de gemeente samen met welzijnsorganisatie Sociom. Samen maken we huisbezoeken mogelijk, waarbij een energieaanpakker met de bewoner meekijkt naar het energieverbruik en de kosten. Met persoonlijk advies, gratis kleine energiebesparende maatregelen en hulp bij overstappen wordt energie besparen concreet en haalbaar. Waar nodig wijst de energieaanpakker de weg naar verdere ondersteuning, zodat niemand er alleen voor staat.

www.sociom.nl/aanbod/energieaanpak

Energiecoach voor koophuiseigenaren

Een energiecoach komt gratis langs bij huiseigenaren en geeft onafhankelijke informatie. De coach kijkt naar wat past bij de inwoner en de woning. Ook geeft de energiecoach gerichte informatie over isolatie, verwarming en andere duurzame maatregelen. Inmiddels hebben onze energiecoaches zo'n 1.600 huishoudens geholpen. Inwoners waarderen deze hulp gemiddeld met een 8,6.

www.gemeentelandvancuijk.nl/energiecoach

In de spotlight: Energiecoach Bernie Kruisbergen

Bernie helpt inwoners bij het zetten van (de eerste) stappen richting een duurzame woning.

"Ik zocht vrijwilligerswerk waarbij ik echt iets kon bijdragen in mijn regio. Duurzaamheid speelt ook een grote rol in mijn dagelijkse werk, waarin ik ondernemers adviseer over innovatie en subsidies. Dus de rol van energiecoach sprak me daarom direct aan."

"Iedere inwoner van het Land van Cuijk die energie wil besparen of zijn woning wil verduurzamen, kan een energiecoach inschakelen. De aanvraag doe je online. Daarna nemen we contact op voor een gratis en vrijblijvend gesprek. Ter plaatse kijken we naar de mogelijkheden."

Inmiddels heeft Bernie uiteenlopende inwoners geholpen. Van huishoudens die zich maandelijks zorgen maakten over hun energierekening, tot bewoners die een oudere woning hadden gekocht en niet wisten waar ze moeten beginnen met verduurzamen. Daarnaast wijst hij inwoners op financiële mogelijkheden, zoals subsidies en duurzaamheidsleningen.

"We zeggen niet 'dit moet je doen', maar leggen uit wat je kunt doen en wat de voor- en nadelen daarvan zijn. De bewoner kiest altijd zelf."

Trajectbegeleider voor huiseigenaren

Huiseigenaren met een laag inkomen, een slecht geïsoleerde woning en geen mogelijkheid om zelf te investeren in verduurzaming, worden stap voor stap begeleid door een trajectbegeleider bij het nemen van een isolatiemaatregel. Samen bekijken zij welke maatregel het beste past bij de woning en de persoonlijke situatie. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de meest passende duurzaamheidsmaatregel, maar ook naar de financiering. Zo wordt verduurzamen ook in de praktijk haalbaar.

Subsidies

Subsidie groen dak

Inwoners die een groen dak willen aanleggen, kunnen hiervoor subsidie aanvragen. Een groen dak zorgt voor natuurlijke isolatie, helpt het dakleer langer mee te gaan, vangt regenwater op en draagt bij aan meer groen en biodiversiteit. Voor deze subsidie werken we samen met Waterschap Aa en Maas.

www.gemeentelandvancuijk.nl/klimaatbestendig-land-van-cuijk

Subsidie inleveren houtkachel

Als deelnemer aan het Schone Lucht Akkoord stimuleren we inwoners die stoppen met het stoken van hout. Zij kunnen subsidie aanvragen voor het verwijderen van hun houtkachel en het onbruikbaar maken van het rookkanaal. Daarmee dragen we bij aan minder fijnstofuitstoot en een betere luchtkwaliteit in onze gemeente.

www.gemeentelandvancuijk.nl/subsidie-verwijderen-houtkachel

Nieuwe subsidieregelingen voor woningisolatie

Regeling Woningisolatie voor inwoners tot 200% van het sociaal minimum

Inwoners met een verzamelinkomen tot 200% van het sociaal minimum kunnen gebruikmaken van een nieuwe subsidie voor woningisolatie en ventilatie. Het maximale bedrag dat kan worden aangevraagd is

€ 4.000. Na begeleiding door een trajectbegeleider kan aanvullend een financieel adviseur worden ingeschakeld. Deze adviseur kan kosteloos een financieel advies licht verzorgen om de verduurzamingsmaatregel ook financieel mogelijk te maken. Zo maken we de stap om te verduurzamen zo klein mogelijk.

Regeling Lokale aanpak Woningisolatie gemeente Land van Cuijk 2026-2028

Voor inwoners met een slecht geïsoleerde woning, een bouwjaar tot 1993 en een WOZ-waarde tot de NHG-grens (€ 477.000 peildatum 1 januari 2026), is een nieuwe subsidieregeling ontwikkeld. De regeling biedt ondersteuning voor verschillende isolatiemaatregelen, zoals dakisolatie, gevel- of spouwmuurisolatie, vloerisolatie, glas- en deurisolatie. Ook ventilatiemaatregelen komen in aanmerking wanneer deze worden gecombineerd met een isolatiemaatregel.

De Doe-het-Zelf subsidie, die sinds 2024 actief was, is opgenomen in deze nieuwe regeling. Daarnaast komen nu ook huiseigenaren die isolatiemaatregelen laten uitvoeren door een gecertificeerd bedrijf in aanmerking voor subsidie. Vanaf september 2026 kunnen huiseigenaren in de gemeente deze subsidie aanvragen.

www.gemeentelandvancuijk.nl/isoleren

Duurzaamheidsleningen

De duurzaamheidslening bestaat uit drie vormen. Sinds we dit product aanbieden, hebben al ruim 800 huishoudens hier gebruik van gemaakt.

Persoonlijke stimuleringslening duurzaamheid

Met de persoonlijke stimuleringslening duurzaamheid kunnen inwoners maximaal € 50.000 lenen, met een looptijd van maximaal 15 jaar. De aflossing per maand blijft gedurende de hele looptijd gelijk. De rente bedraagt 1,7%. Voor deze lening zijn geen afsluitkosten en geen hypothecaire akte nodig.

Hypothecaire stimuleringslening duurzaamheid

Inwoners die de lening over een langere periode willen aflossen, kunnen kiezen voor de hypothecaire stimuleringslening duurzaamheid. Ook hiermee kan maximaal € 50.000 worden geleend. De looptijd is maximaal 30 jaar. Aan deze lening zijn wel extra kosten verbonden, zoals afsluitkosten en kosten voor het opstellen van de hypotheekakte. De rente bedraagt 1,7% en het maandbedrag blijft tijdens de hele looptijd gelijk.

Verzilverlening

Voor inwoners van 57 jaar of ouder kan de verzilverlening een passende optie zijn. Zij lenen geld op basis van de overwaarde van hun woning. Aflossen gebeurt pas wanneer de woning wordt verkocht of wanneer de langstlevende overlijdt. Er zijn wel afsluitkosten en kosten voor de hypotheekakte. De rente bedraagt 1,7% en hoeft niet maandelijks te worden betaald.

www.gemeentelandvancuijk.nl/duurzaamheidslening
Hier lees je meer over de duurzaamheidsleningen.

Zo veel inwoners maakten afgelopen jaar gebruik van onze regelingen:

Ondersteuning / actie	2025	2026
Aanvragen duurzaamheidslening	141	215
Totaal bedrag	3.331.215	4.507.464
Gemiddeld bedrag	23.626	20.964
Aanvragen subsidie voor isolatie door doe-het-zelvers	33	41
Totaal bedrag	23.580	31.067
Aantal aanvragen subsidie voor groene daken	41	27
Totaal oppervlak in m²	1.481	827
Subsidie voor inleveren houtkachel	9	25
Totaal bedrag	3.125	19.145
Aanvragen voor huisbezoeken door energiecoaches	262	293
Hulp aan kwetsbare huishoudens met isolatie	225	n.v.t.
Hulp aan kwetsbare huishoudens met energieaanpakker	n.v.t.	104
Hulp aan kwetsbare huishoudens met energietrajectbegeleiding	n.v.t.	37

NB: 2025 gaat feitelijk om september 2024 - september 2025; 2026 gaat feitelijk om de periode van september 2025 - september 2026.

Energiehulp

Begin dit jaar ontving de gemeente gegevens van ongeveer 550 inwoners die in het voorjaar van 2025 een aanvraag deden bij het landelijke tijdelijke Noodfonds Energie. Deze inwoners bieden we ondersteuning op maat, zodat zij structureel kunnen besparen op hun energiekosten.

Natuurvriendelijk isoleren: flora- en fauna-activiteitsvergunning

Goed geïsoleerde woningen zijn belangrijk voor de energietransitie. Tegelijkertijd leven in en rondom woningen vaak beschermde dieren, zoals huismussen, gierzwaluwen en verschillende vleermuissoorten. Deze dieren kunnen hinder ondervinden van isolatie- werkzaamheden of hun verblijfplaats verliezen.

De gemeente werkt momenteel aan het verkrijgen van een flora- en fauna-activiteitsvergunning. Om deze vergunning aan te kunnen vragen, brengen ecologen de verspreiding van beschermde soorten in beeld. Met de vergunning kunnen inwoners straks hun woning laten isoleren zonder zelf ecologisch onderzoek te laten uitvoeren of een vergunning aan te hoeven vragen. Daarmee maken we verduurzamen eenvoudiger én beschermen we kwetsbare diersoorten.

18

Vleermuiskasten

Van het Rijk heeft elke gemeente geld gekregen om nieuwe vleermuisverblijfplaatsen te realiseren. Ook onze gemeente werkt hieraan. Samen met tientallen betrokken inwoners zijn de afgelopen maanden kraamverblijven geplaatst voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

De baardvleermuis en gewone grootoorvleermuis verblijven graag op zolders. Daarom hebben we een aantal kerkzolders geschikt gemaakt voor deze soorten. Zo geven we ook vleermuizen een toekomst in onze gemeente. Ook hebben we in Maashees een geslaagde vleermuissafari georganiseerd om inwoners meer bewust te maken van de aanwezigheid van deze beschermde diertjes in hun dorp.

Fotograaf: Wesley Overman

Communicatie

Ook communicatie speelt een belangrijke rol in de aanpak van de energietransitie en het verduurzamen van woningen. Het gaat daarbij niet alleen om het delen van informatie, maar het inspelen op duurzaam gedrag en het helpen van inwoners bij het maken van keuzes en het zetten van stappen. Veel inwoners willen hun woning wel verduurzamen, maar weten niet goed waar ze moeten beginnen. Ook kosten, regels of de praktische uitvoering kunnen een drempel vormen.

Met duidelijke en begrijpelijke communicatie vergroten we kennis, nemen we onzekerheden weg en laten we zien welke mogelijkheden en ondersteuning er zijn. Door inwoners op het juiste moment te bereiken met praktische informatie en herkenbare voorbeelden, wordt verduurzamen makkelijker en toegankelijker. Zo draagt communicatie bij aan meer draagvlak, vertrouwen en uiteindelijk meer woningen die daadwerkelijk worden verduurzaamd.

Om inwoners te informeren, inspireren en stimuleren, zetten we verschillende communicatieactiviteiten in. Daarbij stemmen we onze boodschap, middelen en kanalen af op de doelgroep en de fase waarin inwoners zich bevinden. Via de algemene communicatiekanalen van de gemeente bereiken we een breed publiek. We plaatsen regelmatig berichten en advertenties op sociale media, in huis-aan-huis-kranten, op de gemeentelijke website en op digitale informatieborden in de grotere kernen.

Naast praktische informatie delen we ook verhalen van inwoners die hun woning al hebben verduurzaamd. Hun ervaringen maken de energietransitie herkenbaar en laten zien dat verduurzamen haalbaar is. Daarmee hopen we andere inwoners te inspireren om zelf ook stappen te zetten.

Daarnaast verschijnt zes keer per jaar de digitale nieuwsbrief Energiek, met praktische tips, actuele subsidiemogelijkheden en inspirerende voorbeelden. Ook organiseren we regelmatig informatieavonden en kleinschalige energiebeurzen in de dorpen. Samen met Brabant Woont Slim verzorgen we twee keer per jaar een webinar over energiebesparing en het verduurzamen van woningen. Zo bieden we inwoners niet alleen informatie, maar ook kennis en vertrouwen om daadwerkelijk in actie te komen.

In de spotlight: Melissa Degen uit Cuijk verduurzaamde haar hoekwoning uit 1979 stap voor stap.

“Het liefst had ik direct alles in één keer aangepakt toen ik de sleutel kreeg, maar door beperkte tijd en geld was dat voor mij als starter destijds niet haalbaar.”

In de afgelopen tien jaar verduurzaamde Melissa haar woning stap voor stap. Zo liet ze onder meer HR++glas, spouwmuurisolatie, rolluiken en een hybride warmtepomp plaatsen. “Naast de grotere maatregelen maakte ik in het begin ook veel kleine keuzes.

Zo zocht ik een goed geïsoleerd kattenluik. Gebruik ik radiatorventilatoren. En ik heb de verwarming waterzijdig ingeregeld. Op YouTube zijn daar veel filmpjes over te vinden.”

Haar tip voor andere inwoners? Schakel een energiecoach van de gemeente in. Die kijkt mee, geeft advies over passende maatregelen en vertelt welke subsidies en regelingen beschikbaar zijn. Melissa schakelde zelf een energiecoach in voor advies over ventilatie.

Lees het volledige interview [hier](#):

19

3. Energietransitie

De energietransitie draait om de overstap van fossiele brandstoffen naar schone, hernieuwbare energiebronnen. Daarmee verminderen we de uitstoot van CO₂ en dragen we bij aan het beperken van klimaatverandering. Dat vraagt om veranderingen in onze woningen, mobiliteit en energievoorziening. In Land van Cuijk werken we hier stap voor stap aan. Tegelijkertijd werken we aan oplossingen voor uitdagingen zoals netcongestie, zodat er ook in de toekomst voldoende capaciteit is om verder te verduurzamen.

Uitbreiding van het elektriciteitsnet

We verbruiken met elkaar steeds meer stroom, terwijl het huidige elektriciteitsnet niet overal voldoende capaciteit heeft om aan deze groeiende vraag te voldoen. Om deze vraag naar elektriciteit op te kunnen vangen en netcongestie tegen te gaan, wordt het elektriciteitsnet de komende jaren op verschillende plekken uitgebreid.

Netbeheerder TenneT werkt samen met Enexis aan een nieuw 380 kV-hoogspanningsstation in Boxmeer. Eind 2026 of begin 2027 hopen zij te starten met de bouw. Volgens de huidige planning wordt het station in 2031 in gebruik genomen. Het maakt deel uit van het landelijke hoogspanningsnet en krijgt een belangrijke regionale functie. Vanuit het station wordt ook geleverd aan toekomstige 150 kV-hoogspanningsstations in onder meer Haps en Cuijk.

Eveneens in Boxmeer realiseert Enexis bovendien een nieuw 20 kV-station. Dit station maakt voor de regio Boxmeer ongeveer 155 MW extra capaciteit beschikbaar. Dat staat gelijk aan het elektriciteitsverbruik van ruim 28.000 volledig elektrische woningen.

Om deze extra capaciteit daadwerkelijk bij woningen en bedrijven te krijgen, worden de komende jaren 15 nieuwe transportverdeel- en regelstations gerealiseerd. Een deel daarvan krijgt een plek in of nabij de woonkernen. Voor sommige locaties wordt

nog gezocht naar een geschikte plek. Daarnaast is Enexis gestart met de zogenoemde PILS-projecten (Proactief Investeren in LaagSpanning). In het kader hiervan worden de komende jaren enkele honderden nieuwe transformatorhuisjes geplaatst in onze gemeente en worden laagspanningskabels vervangen door dikkere kabels. Deze investeringen zijn nodig om te voldoen aan de groeiende vraag naar elektriciteit.

Het gaat om een omvangrijke operatie. Momenteel is er veel werk in voorbereiding, maar het zal nog meerdere jaren duren voordat de uitbreidingen volledig zijn gerealiseerd en de effecten merkbaar worden. Naar verwachting is dit pas rond 2032.

Uitbreiding elektriciteitsnet in cijfers

- ✓ Nieuw 380 kV-station in Boxmeer
- ✓ Nieuwe 150 kV-stations in Haps en Cuijk
- ✓ Nieuw 20 kV station in Boxmeer
- ✓ 15 nieuwe verdeel- en regelstations
- ✓ Honderden nieuwe transformatorhuisjes

Transformatorhuisje in woonwijk

Blowerdoortest Vierlingsbeek

Warmtebronnen voor de toekomst

Samen met de Bio Energie Centrale Cuijk (BECC) hebben we onderzocht of de rest-warmte van deze centrale een bron kon zijn voor een toekomstig warmtenet. In het voorjaar van 2026 ging de centrale echter failliet, waardoor deze mogelijke warmtebron voorlopig is weggevallen. We wachten een eventuele doorstart of nieuwe plannen voor de centrale af.

Daarnaast onderzoeken we ook andere bronnen voor een toekomstig warmtenet. Zo kijken we onder meer naar warmte uit de Kraaijenbergse Plassen, warmte van afvoerleidingen van de waterzuivering en groot-schalige lucht-water-warmtepompen. In 2027 werken we aan een conceptontwerp voor een potentieel lokaal warmtenet waarmee we een dorp of wijk van warmte kunnen voorzien.

“Door kennis, tijd en enthousiasme te bundelen, helpen de vrijwilligers niet alleen individuele huishoudens, maar dragen zij ook bij aan de ambitie om Vierlingsbeek in 2045 aardgasvrij te maken.”

Onze dorpsaanpak

Ook het afgelopen jaar werkten we in Beugen, Escharen, Maashees, Vierlingsbeek samen met inwoners aan het toekomstbestendig maken van woningen. In 2025 is een start gemaakt met het uitvoeringsplan voor Vierlingsbeek. Dit is naar verwachting eind 2026/ begin 2027 af. Naast gemeentebrede programma's zetten we ook in op inwonersinitiatieven en lokale projecten en acties. Een mooi voorbeeld daarvan is de werkgroep Vierlingsbeek.

In de spotlight: werkgroep Vierlingsbeek

In Vierlingsbeek zijn inmiddels al meer dan 140 gratis blowerdoortests uitgevoerd door de vrijwilligers van werkgroep VIVA, een groep betrokken inwoners die zich iedere week inzet om dorpsgenoten te helpen hun woning energiezuiniger te maken.

Elke woensdag voeren zij blowerdoortests uit bij woningen die vóór 1990 zijn gebouwd. Met deze test worden luchtlekken en tocht opgespoord, zodat bewoners inzicht krijgen in waar warmte verloren gaat en welke isolatiemaatregelen mogelijk zijn. Ook gaan de vrijwilligers regelmatig de straat op om inwoners te informeren over de mogelijkheden.

De inzet van de vrijwilligers laat zien hoeveel inwoners voor elkaar kunnen betekenen. Door kennis, tijd en enthousiasme te bundelen, helpen de vrijwilligers niet alleen individuele huishoudens, maar dragen zij ook bij aan de ambitie om Vierlingsbeek in 2045 aardgasvrij te maken.

Vervolgstep in de ontwikkeling van een Clean Energy Hub

Om ook bedrijven te helpen verduurzamen, is in 2024 gestart met een verkennend onderzoek naar de ontwikkeling van een Clean Energy Hub op de vuilstortlocatie Haps, langs de A73. De verkennende fase is inmiddels afgerond. We zijn nu gestart met de volgende stap: de plan- en ontwerpfase.

Een Clean Energy Hub is een locatie waar meerdere duurzame brandstoffen worden aangeboden, zoals elektrisch laden, biobrandstoffen en op termijn waterstof voor vrachtwagens en andere voertuigen.

De ambitie is om de Clean Energy Hub te verbinden aan een Smart Energy Hub op bedrijventerrein Laarakker. Deze koppeling is uniek in Nederland en biedt kansen om duurzame energieopwekking, opslag en gebruik slim met elkaar te verbinden.

Energiebeurs in Escharen

Ook dit jaar organiseerde de gemeente samen met een lokale werkgroep een energiebeurs.

Op 26 oktober 2025 konden inwoners in het dorpshuis van Escharen terecht voor informatie over energiebesparing, isolatie, warmtepompen en thuisbatterijen. De middag stond in het teken van duurzaam wonen en leven. Bezoekers konden terecht bij energiecoaches, energieadviseurs en verschillende partijen op het gebied van onder meer groene daken of vloerverwarming.

Groei van elektrisch rijden en laadinfrastructuur

Elektrisch rijden blijft groeien in Land van Cuijk. Om deze ontwikkeling te ondersteunen breidden we het openbare laadnetwerk het afgelopen jaar verder uit, in samenwerking met de provincie en Vattenfall. Het aantal openbare laadpalen groeide van 141 in juni 2025 naar 191 in juni 2026.

Ook het gebruik van deze laadvoorzieningen neemt sterk toe. Het aantal laadsessies en de afgenomen hoeveelheid elektriciteit zijn opnieuw flink gestegen.

Groei van elektrisch rijden en laadinfrastructuur

4. Opwekken van duurzame energie

Het opwekken van duurzame energie blijft een belangrijke pijler binnen de energietransitie. In Nederland is afgesproken dat er in 2030 minimaal 35 terawattuur (TWh) aan groot-schalige hernieuwbare elektriciteit op land wordt opgewekt, via windmolens en zonnepanelen. Deze landelijke opgave is verdeeld over 30 energieregio's die samenwerken binnen de Regionale Energiestrategie (RES).

Ook de RES-regio Noordoost Brabant (tegenwoordig Energieregio Noordoost Brabant) draagt hieraan bij. Samen werken we toe naar 1,6 TWh aan duurzame elektriciteit in 2030. Voor de gemeente Land van Cuijk is daarin een bijdrage van 0,28 TWh afgesproken. De komende jaren blijft het belangrijk om hierin zorgvuldige keuzes te maken, met aandacht voor lokaal maatwerk en goede afstemming met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners.

Zonne-energie blijft een belangrijke pijler

Zonne-energie is en blijft momenteel de belangrijkste bron van duurzame opgewekte energie in Land van Cuijk. Dat gebeurt via zonnepanelen op woningen en bedrijfsdaken, maar ook via zonneparken. Tegelijkertijd zien we dat de ontwikkeling van nieuwe zonprojecten stagneert. Dat komt onder andere door netcongestie, beperkt draagvlak voor zonprojecten en businesscases die niet altijd financieel haalbaar zijn. In gemeente Land van Cuijk zijn daarom ook 2 initiatieven teruggetrokken.

Een belangrijke stap in 2025 was de afronding van een potentieelonderzoek voor zonne-energie. Op basis van de uitkomsten daarvan en in lijn met de zonneladder verkennen we de komende periode nieuwe mogelijkheden, zoals zon op water (drijvende zonneparken) en solar-carports (zonnepanelen boven parkeerterreinen). Zon op land blijft daarnaast nodig om onze doelen te behalen.

25

Zonnepark aan de A73 bij Boxmeer

Solar Parking bij de Heksenboom in Sint Anthonis

Project	Plaats	Schatting opgesteld vermogen in MWp	Schatting opwek per jaar in MWh	Schatting aantal hectare
Gerealiseerd				
Zonnepark Hattertweg	Vierlingsbeek	2	1.700	1
Zonnepark Kiekuutweg	Vierlingsbeek	2	1.700	1
Zonnepark A73 (Boxmeer) 2 delen*	Vierlingsbeek	55	46.750	36
Solargaard Vianen	Vianen	12,8	10.880	11
Zonnepark Wilbertoord	Wilbertoord	11	9.350	8
Zonnepark Nieuweweg BV	Oploo/ Westerbeek	9,2	7.841	9
Zonnepark Sambeeksedijk BV	Sint Antonis	33	28.050	24
		125	106.271	90
Vergund maar nog niet gerealiseerd				
Zonnepark IJzerbroek	Sint Hubert	n nb	n nb	10
Zonnepark Creamy Creations	Rijkevoort	n nb	n nb	2

*Dit zonnepark bestaat uit twee delen: ten westen van de A73 en ten oosten van de A73.

Kansen voor waterkracht verder verkend

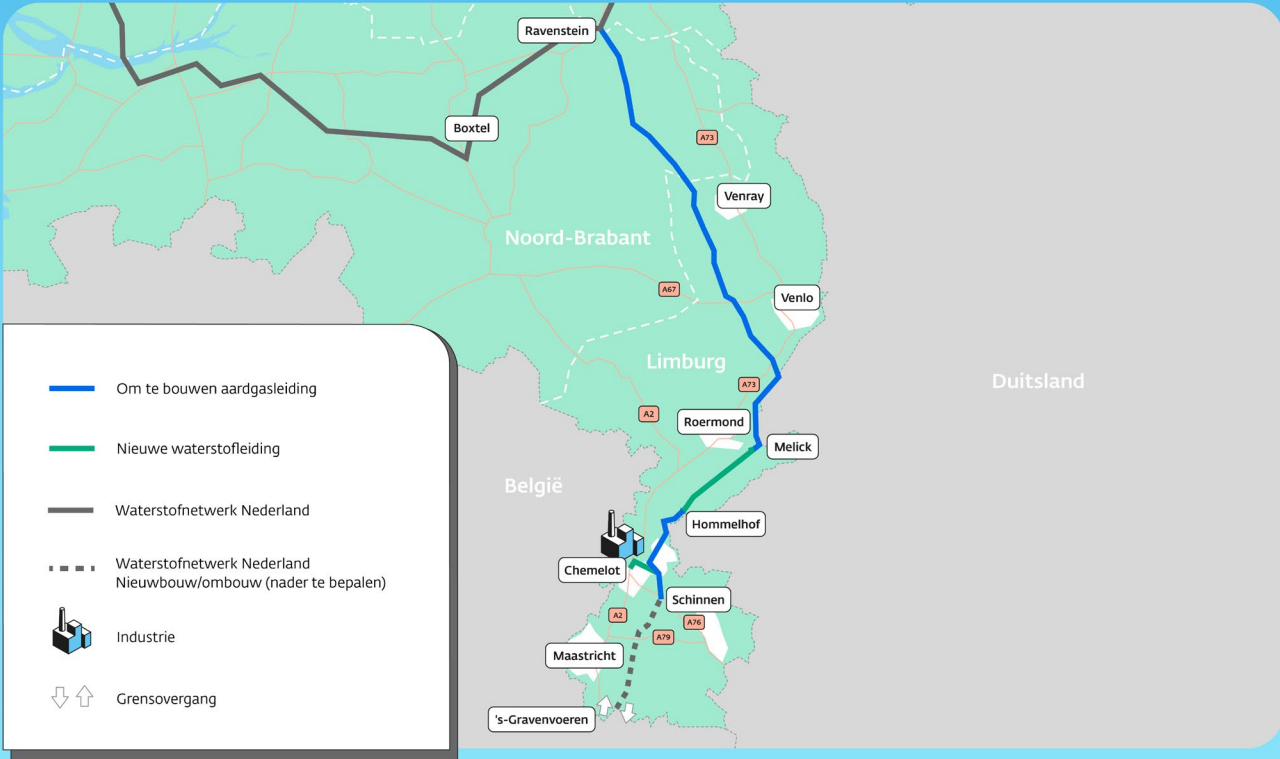
Het onderzoek naar de haalbaarheid van een mogelijke waterkrachtcentrale in of nabij een stuw in de Maas is inmiddels afgerond. Daaruit blijkt dat er technische mogelijkheden zijn om energie op te wekken uit stromend water achter de stuw. Deze stroom is bijna 24 uur per dag beschikbaar, maar van beperkte omvang.

Rijkswaterstaat is gestart met het project Vernieuwing Maasstuwen, onder andere bij Grave en Sambeek. Dit biedt mogelijkheden om te pleiten voor waterkrachtcentrales in deze nieuw te bouwen stuwen. De komende tijd bespreken we de potentie van stromend en vallend water als duurzame energiebron met betrokken overheden, energie-coöperaties en andere relevante organisaties. Daarnaast onderzoeken we de haalbaarheid van energiewinning uit de Maas verder.

Onderzoek naar aansluiting op toekomstig waterstofnet

Naast zonne- en windenergie kan ook waterstof bijdragen aan een duurzaam energiesysteem. Samen met de provincie en het lokale bedrijfsleven (Industriële Kring Land van Cuijk en N-Limburg) verkennen we de mogelijkheden voor een aansluiting op het toekomstige waterstofnet. Een bestaande aardgasleiding die langs de westkant van Land van Cuijk loopt, wordt in de toekomst grotendeels omgebouwd tot een waterstofleiding als onderdeel van het Waterstofnetwerk Limburg. Lokale bedrijven hebben interesse om hierop aan te sluiten. Daarom onderzoeken we de mogelijkheden voor een aftakking (een zogenaamd T-stuk) op deze leiding. Hiermee verkennen we hoe bedrijven in onze gemeente in de toekomst gebruik kunnen maken van waterstof als alternatief voor fossiele brandstoffen.

Waterstofnetwerk Limburg

Opwek van Energie op Rijksgronden (OER)

Binnen het project A73/A77 Zon onderzoeken we samen met partners de mogelijkheden voor zonne-energie op 'restgronden' (eigendom van het Rijk) langs de A73 en A77. Het afgelopen jaar zijn de ruimtelijke, technische, juridische en financiële kaders vastgesteld. Na een kritische voorselectie zijn de meest geschikte locaties en uitgangspunten bepaald. Ook brengt de gemeente eigen restgronden in, namelijk een deel van de geluidswal langs de A73 ter hoogte van Cuijk. De gronden worden naar verwachting in het voorjaar van 2027 via een openbare tenderprocedure aan de markt aangeboden.

In het najaar van 2026 staat er een informatie-bijeenkomst gepland om belangstellenden te informeren over dit project.

Verkenning windenergie loopt door

De verkenning naar de mogelijke rol van wind-energie in Land van Cuijk loopt nog. De gemeente heeft op dit moment geen grootschalige wind-projecten, maar blijft zorgvuldig kijken naar kansen. Daarbij houden we rekening met omwonenden en de vliegzones van Volkel en Weeze.

Omgevingsfonds in voorbereiding

Om de opbrengsten van duurzame energieprojecten ook ten goede te laten komen aan de omgeving, werken we aan een omgevingsfonds. Exploitanten van zonne- en windparken leveren hier jaarlijks een financiële bijdrage aan, gebaseerd op de gerealiseerde energieopwek. In samenwerking met wijk- en dorpsraden en energiecoöperaties stellen we een regeling op voor de verdeling van deze bijdragen.

Deze regeling wordt in 2026 uitgewerkt. Vanuit het omgevingsfonds kunnen lokale initiatieven worden gefinancierd die inwoners ten goede komen.

Nieuwe Energiecoöperatie Land van Cuijk zet zich in voor belangen van eigen inwoners

Land van Cuijk heeft sinds begin 2026 een eigen gemeentebrede energiecoöperatie. Over de doelstelling van 'Energiecoöperatie Land van Cuijk' zijn voorzitter Peter Linders en zijn medebestuurders glashelder: 'Onze coöperatie is er vóór alle inwoners van Land van Cuijk. Als er zonnepanelen of windmolens in onze gemeente komen, willen we dat de helft ervan eigendom wordt van alle inwoners in onze gemeente.' Op 24 maart 2026 organiseerde de nieuwe energiecoöperatie een drukbezochte informatieavond in de schouwburg in Cuijk.

De oprichting van Energiecoöperatie Land van Cuijk sluit aan bij de ambitie van de gemeente om inwoners meer te laten profiteren van grootschalige duurzame projecten. 'Wij kijken als inwoners uit op zonneparken en wellicht in de toekomst ook op windmolens. Dan is het belangrijk dat inwoners daar ook van mee kunnen profiteren en een stuk zeggenschap hebben', aldus Linders. 'Dat noemen we lokaal eigendom. Inmiddels is dat ook een eis van de overheid. Via de energiecoöperatie kunnen inwoners mede-eigenaar worden van hun eigen energievoorziening.'

Energie Coöperatie Land van Cuijk

Meer informatie:

www.energiecooperatielandvancuijk.nl

Inwoners krijgen zeggenschap via Energiecoöperatie Land van Cuijk

5. Klimaatbestendig Land van Cuijk

De gevolgen van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder. Ook in het Land van Cuijk merken we vaker de effecten van hevige regenval, langere periodes van droogte en warme zomerdagen. Daarom werken we samen met inwoners, scholen, maatschappelijke organisaties en partners aan een leefomgeving die beter bestand is tegen deze veranderingen.

Het afgelopen jaar hebben we opnieuw stappen gezet. We investeerden in meer groen, ondersteunden inwoners bij klimaatbestendige maatregelen, werkten aan de aanpak van hittestress en brachten kennis en praktijk dicht bij elkaar. Zo bouwen we aan een groen, gezond en toekomstbestendig Land van Cuijk.

Meer groen: groene daken

Groen helpt om regenwater op te vangen, zorgt voor verkoeling tijdens warme dagen en draagt bij aan de biodiversiteit. Daarom stimuleren we inwoners, bedrijven en instellingen om hun omgeving verder te vergroenen.

In 2025 en 2026 konden inwoners gebruikmaken van de subsidieregeling voor groene daken. Groene daken leveren een belangrijke bijdrage aan een leefomgeving die beter bestand is tegen hitte en hevige regen en ze bieden extra ruimte voor planten en insecten. Vanaf 2026 is deze subsidieregeling ondergebracht bij Waterschap Aa en Maas en verbreed naar klimaatbestendige maatregelen. Inwoners kunnen daardoor niet alleen subsidie aanvragen voor groene daken, maar ook voor andere maatregelen die helpen om regenwater vast te houden, biodiversiteit te vergroten en hittestress te verminderen.

Inwoners kunnen subsidie aanvragen voor groene daken.

In de spotlight: Groene daken in Sambeek; eenvoudig duurzaam

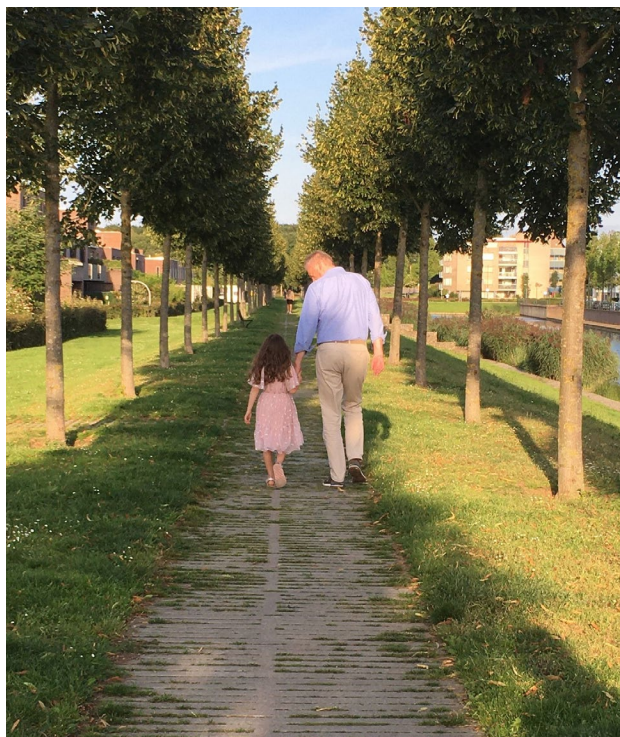
Wie vanuit de lucht naar Sambeek kijkt, ziet steeds meer groene daken in de Catharinakloosterwijk. Christ Tielemans is één van de inwoners die hiervoor koos. Hij verving de kiezelstenen op het dak van zijn garage door sedum.

“Het is zonde om zo’n oppervlakte ongebruikt te laten. Het is niet alleen goed voor de natuur, maar ook voor je omgeving.”

“Groene daken helpen om regenwater op te vangen en zorgen voor verkoeling op warme dagen. Zelfs als je geen groene vingers hebt, is een groen dak eenvoudig in onderhoud. Als je een droge zomer hebt, moet je wel eens sproeien. Eén keer per jaar verwijder ik het onkruid en bemest ik het geheel. Snoeien is niet nodig. Het zijn namelijk vetplanten.”

Lees het hele verhaal van Christ Tielemans [hier](#):

Ontwikkeling van koelteplekken

Daarnaast werkten we afgelopen jaar aan de ontwikkeling van koelteplekken. Dit zijn aantrekkelijke openbare plekken met voldoende schaduw, zitgelegenheid en groen waar inwoners tijdens warme dagen verkoeling kunnen vinden.

Naast hun klimaatfunctie hebben deze plekken ook een sociale rol als ontmoetingsplek in de wijk of kern. Momenteel onderzoeken we waar deze koelteplekken in onze gemeente gerealiseerd kunnen worden, zodat inwoners ook tijdens warme periodes prettig buiten kunnen verblijven.

Tuinvergroeningsactie in Cuijk

Een ander mooi voorbeeld van vergroenen in de praktijk is de tuinvergroeningsactie die op 25 oktober 2025 plaatsvond in Cuijk. Bewoners van de Schildendreef en de Rozenobel verruilden samen met gemeente Land van Cuijk, Waterschap Aa en Maas, Sociom, Mooiland en vrijwilligers van IBN tegels voor bloemen, struiken en planten. De deelnemers kregen advies, plantmateriaal, teelaarde en hulp bij het verwijderen van tegels. Zo werd het voor inwoners eenvoudiger om hun tuin groener en klimaatbestendiger te maken.

Biodiverse wadi naast parkeerterrein Werijerplein in Boxmeer.

Ruimte voor water

Hevige regenbuien komen steeds vaker voor. Daarom werken we als gemeente aan maatregelen die helpen om regenwater beter vast te houden en wateroverlast te verminderen.

Waar mogelijk koppelen we regenwater af van het gemengde riool. Het water stroomt dan niet direct het riool in, maar zakt via wadi's, groenstroken of infiltratievoorzieningen de bodem in. Zo ontlasten we het riool, vullen we het grondwater aan en maken we straten en buurten beter bestand tegen extreme neerslag.

We combineren deze maatregelen zoveel mogelijk met werkzaamheden in de openbare ruimte. Als een straat toch wordt aangepakt, kijken we meteen hoe we water, groen, biodiversiteit en leefbaarheid kunnen verbeteren.

Wil je beter beschermd zijn tegen hitte en wateroverlast?

10 tips

Gezond en comfortabel in en om je eigen huis

Aanpak van hittestress

Om beter voorbereid te zijn op warme periodes werken we aan een gerichte aanpak van hittestress. We hebben het afgelopen jaar verdere stappen gezet op het gebied van een stresstest hitte. De resultaten worden verwerkt in een kaart die inzicht geeft in gebieden waar de gevolgen van hitte het grootst zijn. Hierdoor kunnen vergroening, schaduwvoorzieningen en andere maatregelen gericht worden ingezet. Ook externe partners, zoals woningcorporaties, kunnen deze inzichten gebruiken bij hun plannen en projecten.

Daarnaast ontwikkelden we een praktische praatplaat met tips voor inwoners om zich beter te beschermen tegen hitte en wateroverlast. Hiermee laten we zien dat ook kleine maatregelen rondom huis en tuin een verschil kunnen maken.

Hoe houd je je huis koel in de zomer?

Steeds warmere zomers vragen om slimme maatregelen in en rond de woning. Daarom organiseerden we samen met energieloket Brabant Woont Slim een webinar over slim wonen in de zomer. Inwoners kregen praktische tips om hun woning koel te houden, regenwater op te vangen en hun tuin te vergroenen.

Bekijk het webinar [hier](#):

Webinar 'Woon slim in de lente'

Maandagavond
11 mei 2026 – 20.00 -21.00

Kijktip

Kijktip

Een Duurzaam Duel

In de natuurdocumentaire *Een Duurzaam Duel* laten gemeente Land van Cuijk en Brabants Landschap zien hoe mens en natuur met elkaar verbonden zijn. De film neemt kijkers mee langs bijzondere natuurgebieden zoals de Maasheggen, Landgoed Tongelaar en de Kraaijenbergse Plassen.

Met indrukwekkende beelden van natuur, dieren en landschappen maakt de documentaire zichtbaar hoe natuurherstel, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving bijdragen aan een duurzaam Land van Cuijk. In de winter van 2025–2026 draaide deze bijzondere film in lokale bioscopen en trok volle zalen in onder andere Cuijk, Grave, Malden, Uden en Wijchen. Later dit jaar zal hij ook op andere plekken getoond worden.

Bekijk de trailer [hier](#):

Kennis delen en inspireren

We investeren niet alleen in tastbare projecten, maar ook in bewustwording, samenwerking en kennisdeling. Tijdens de Nationale Klimaatweek in november 2025 organiseerden we verschillende activiteiten voor inwoners. Het webinar Woon slim in de winter trok bijna 200 deelnemers. Ook konden inwoners terecht bij energiecoaches en deelnemen aan praktische workshops. De betrokkenheid laat zien dat duurzaamheid en klimaatadaptatie steeds meer onderwerpen van én voor de samenleving worden.

Ook binnen de gemeentelijke organisatie en samen met Waterschap Aa en Maas werd kennis gedeeld. Medewerkers namen deel aan kennissessies en excursies over klimaatadaptatie, waterveiligheid en de inrichting van de leefomgeving.

Een inspirerend voorbeeld is de excursie door de wijk Heeswijkse Kampen in Cuijk. Hier werd zichtbaar hoe woonwijken klimaatbestendiger kunnen worden ingericht, met meer ruimte voor groen, waterberging en biodiversiteit. De excursie werd in 2026 herhaald vanwege het succes van de eerdere bijeenkomst. Een ander voorbeeld is de fietsexcursie langs het project Dijkverbetering Cuijk-Ravenstein. Tijdens deze excursie kregen medewerkers van gemeente en waterschap inzicht in de maatregelen die worden genomen om het gebied beter te beschermen tegen hoogwater.

Meer inzicht in de luchtkwaliteit: meetnetwerk

Samen met inwoners bouwen we aan een meetnetwerk voor luchtkwaliteit in het Land van Cuijk. Dit netwerk is het afgelopen jaar uitgebreid naar ongeveer 100 meetpunten, verdeeld over de gemeente. Hierdoor ontstaat een steeds beter beeld van de luchtkwaliteit in verschillende kernen en leefomgevingen.

De eerste resultaten laten zien dat de luchtkwaliteit over het algemeen goed is. Op de meeste locaties blijven de gemeten concentraties ruim onder de toekomstige wettelijke normen. Op enkele meetpunten worden hogere waarden gemeten. Deze locaties krijgen de komende periode extra aandacht om mogelijke oorzaken nader te onderzoeken en waar nodig passende maatregelen te verkennen.

De uitbreiding van het meetnetwerk levert waardevolle inzichten op voor inwoners, gemeente en samenwerkingspartners. Dit jaar verschijnt er bovendien een jaarverslag, waarin de resultaten van alle meetpunten en opvallende bevindingen worden toegelicht.

Bijeenkomst van Schoon Bezig Junior

6. Voor de jeugd

Kinderen en jongeren groeien op in een wereld waarin duurzaamheid steeds belangrijker wordt. Daarom vinden we het belangrijk dat zij al op jonge leeftijd kennismaken met thema's als klimaat, natuur, energie en circulariteit. Niet alleen door hierover te leren, maar ook door dit zelf te kunnen ervaren.

Leren door te doen

Duurzaamheid leer je niet alleen uit een boek. Door zelf te ontdekken, te experimenteren en mee te doen, gaan onderwerpen als energie, afval, natuur en klimaat echt leven. Daarom bieden we kinderen en jongeren in het Land van Cuijk verschillende activiteiten aan waarbij leren en doen hand in hand gaan.

Menukaart met lessen

Ieder jaar bieden we basisscholen in het Land van Cuijk een breed programma aan met gratis gastlessen, workshops en excursies over duurzaamheid, afval en water. Dit doen we samen met verschillende partners, waaronder Waterschap Aa en Maas.

Van een excursie naar de milieustraat en de Textiel Race tot waterspellen over klimaat en Expeditie Huis Isoleren: de activiteiten laten kinderen spelenderwijs kennismaken met duurzaamheid in hun eigen omgeving.

Schoon Bezig Junior

Schoon Bezig Junior is een initiatief in Land van Cuijk voor kinderen van 5 tot en met 12 jaar die samen helpen om hun buurt schoon te houden. In 2024 startte het programma als opvolger van de Beestenbende. Inmiddels doen meer dan 150 kinderen uit de gemeenten Land van Cuijk en Boekel mee. Met opruimmaterialen van de gemeente gaan zij regelmatig op pad om zwerfafval op te ruimen. Zo dragen zij bij aan een schone buurt en vergroten zij hun bewustzijn over afval en duurzaamheid. Als bedankje voor hun inzet organiseert de gemeente jaarlijks een bedankdag. Dit jaar gaan de deelnemers naar ZooParc Overloon.

Expeditie Huis Isoleren

Om kinderen bewuster te maken van energiegebruik en het belang van isoleren, hebben we een speciale leskist aangeschaft. Basisschoolleerlingen uit de bovenbouw gaan zelf aan de slag met dubbel glas, dakisolatie, tochtstrips en andere maatregelen die helpen energie te besparen. Door te experimenteren ontdekken zij hoe een goed geïsoleerd huis zorgt voor meer comfort, minder energieverbruik en lagere kosten.

Textiel Race groot succes!

Tien basisscholen uit het Land van Cuijk en Boekel zamelden in het voorjaar van 2026 samen maar liefst **9.636 kilo textiel** in voor hergebruik en recycling.

Tijdens de Textiel Race leerden leerlingen hoe belangrijk het is om bewuster om te gaan met kleding, schoenen, knuffels, gordijnen en andere textielproducten. Naast het inzamelen repareerden en ruilden zij ook zelf kleding. Basisschool De Pater Eymard uit Stevensbeek won de Textiel Race met een indrukwekkende inzameling van 829 kilo textiel, kern van het Land van Cuijk.

Magic Recycle Show tijdens de Klimaatweek

Tijdens de Nationale Klimaatweek in november 2025 konden kinderen tijdens de Magic Recycle Show op een speelse manier kennismaken met duurzaamheid. Op een interactieve manier leerden zij meer over afval, hergebruik en recycling. Zo ontdekten zij dat ook kleine keuzes een verschil kunnen maken.

Middelbare scholieren meten luchtkwaliteit

Hoe schoon is de lucht die je iedere dag inademt? Leerlingen van het Merletcollege in Cuijk gingen zelf op onderzoek uit.

Met speciale sensoren op hun fiets maten zij tijdens hun dagelijkse routes de luchtkwaliteit. De gegevens helpen om beter inzicht te krijgen in de luchtkwaliteit in onze gemeente en dragen bij aan het Schone Lucht Akkoord.

Kijktip

Video: Provincie Noord-Brabant | Thijs Verwegen

Nieuw speelplein van IKC de Sprong in Wanroij

Samen bomen planten voor de toekomst

De Boomfeestdag-estafette is een vaste traditie in het Land van Cuijk. Tijdens het plantseizoen, van november tot en met maart, organiseren we samen met basisscholen, natuurorganisaties en vrijwilligers op verschillende locaties boomfeestdagen. Kinderen planten daarbij zelf bomen en ontdekken op een leuke en praktische manier waarom bomen belangrijk zijn voor natuur, biodiversiteit en een gezond klimaat.

De Boomfeestdag-estafette verbindt verschillende thema's rondom natuur en duurzaamheid. In de afgelopen jaren werkten leerlingen mee aan de aanleg van groenblauwe schoolpleinen, nieuwe bossen, ecologische verbindingzones, de Maasheggen en een voedselbos.

Op 19 november 2025 gaf basisschool De Ester uit Escharen samen met Waterschap Aa en Maas, Stichting Oud Hommerzaad en de gemeente het startsein voor een nieuwe editie van de Boomfeestdag-estafette. De leerlingen hielpen mee bij de aanleg van een voedselbos. Vanuit deze locatie werd het estafettestokje doorgegeven aan andere scholen in de gemeente, zodat leerlingen in verschillende kernen kunnen deelnemen.

Boomfeestdag-estafette 2025-2026

4 locaties
in het Land van Cuijk

106 leerlingen
deden mee

Aanplant van
onder meer:

- ▶ een voedselbos in Escharen
- ▶ een groenblauw schoolplein in Wanroij
- ▶ bosaanplant in natuurgebied de Kuilen
- ▶ een stapsteen in de ecologische verbindingzone bij Haps

Leerkracht IKC De Sprong:

“Er wordt meer en anders gespeeld op het groenblauwe schoolplein. De verschillende speelelementen zorgen voor gesprekken tussen kinderen. Zo vertellen ze elkaar bijvoorbeeld welke kruiden zij thuis gebruiken bij het koken. Het is mooi om te zien hoeveel kinderen spelenderwijs van elkaar leren.”

Speelplein van basisschool 't Startblok in Cuijk

Groenblauwe schoolpleinen

Kinderen brengen een groot deel van hun dag door op school. Daarom investeren we samen met scholen in groenblauwe schoolpleinen. Een groenblauw schoolplein is gezond, uitdagend en klimaatbestendig. Kinderen kunnen er spelen, bewegen, ontdekken en leren. Tegelijkertijd zorgen bomen, planten en wateropvang voor verkoeling tijdens warme dagen en helpt het plein om regenwater beter vast te houden.

We organiseerden afgelopen jaar een kennissessie voor schoolbesturen over groenblauwe schoolpleinen. Hierbij stonden subsidie, beheer, onderhoud en de voordelen van vergroening centraal. Schoolbesturen gingen vervolgens aan de slag met een gezamenlijke visie op toekomstbestendige schoolomgevingen.

Een mooi voorbeeld van een net gerealiseerd groenblauw schoolplein is het schoolplein van **basisschool 't Startblok in Cuijk**. Hier komen groen, water en spelen samen in een omgeving waar kinderen kunnen ontdekken, bewegen en elkaar ontmoeten.

Ook bij **IKC De Sprong in Wanroij** is dit jaar een groenblauwe speelomgeving gerealiseerd. Waar voorheen vooral verharding aanwezig was, ligt nu een natuurlijke speelomgeving met ruimte voor wateropvang, biodiversiteit en educatie. Regenwater wordt opgevangen in wadi's en infiltratievoorzieningen, terwijl bomen, struiken en bloemen zorgen voor verkoeling en meer leven op het plein. Kinderen leren hier spelenderwijs over natuur, klimaat en water.

Daarnaast stimuleren we het gebruik van het landelijke Programma van Eisen voor toekomstbestendige schoolgebouwen. Dit bevat richtlijnen voor een gezond binnenklimaat, klimaatbestendig bouwen en het beperken van hittestress. Zo zorgen we ervoor dat schoolgebouwen voorbereid zijn op de uitdagingen van de toekomst.

7. Externe samenwerkingen

De energietransitie en klimaataanpak vragen om gezamenlijke inzet. Veel opgaven reiken verder dan onze eigen organisatie of gemeentegrenzen. Daarom werken we intensief samen met externe partners, zoals andere gemeenten, de provincie, regionale samenwerkingsverbanden, netbeheerders, bedrijven, het energieloket en het waterschap. Door krachten te bundelen versterken we elkaar, versnellen we de uitvoering en zorgen we ervoor dat beleid en maatregelen op elkaar aansluiten. In dit hoofdstuk staan enkele voorbeelden.

Energieregio Noordoost Brabant

De Regionale Energiestrategie Noordoost Brabant (RES-NOB) begon als regionale opgave om duurzame energie op te wekken. Inmiddels is de samenwerking verbreed naar energiebesparing, warmtetransitie en het energiesysteem als geheel. Hierdoor werken we samen op alle vlakken van de energietransitie. Deze bredere aanpak kreeg het afgelopen jaar ook een nieuwe naam: Energieregio Noordoost Brabant.

Alle onderdelen van de energietransitie hangen nauw met elkaar samen. Allereerst zetten we binnen deze samenwerking in op energiebesparing. Daarnaast heeft de regio de ambitie om in 2030 1,6 TWh duurzame energie op te wekken met zon- en windenergie. Door netcongestie staat die opgave onder druk. Op veel plekken is er onvoldoende ruimte op het elektriciteitsnet om nieuwe duurzame energieprojecten aan te sluiten, terwijl de vraag naar elektriciteit juist groeit. De opgave voor na 2030 zal dit jaar bekend worden.

Ook de warmtetransitie vraagt om duurzame oplossingen. Als we overstappen van aardgas naar andere vormen van verwarming, moet daarvoor een duurzaam alternatief beschikbaar zijn. De mogelijkheden voor warmtenetten zijn beperkt, waardoor naar verwachting een groot deel van de woningen in de toekomst elektrisch wordt verwarmd. Ook die extra elektriciteit moet duurzaam worden opgewekt.

Daarom kijkt de regio naar het energiesysteem als geheel. Het elektriciteitsnet moet worden uitgebreid, maar dat alleen is niet genoeg. Ook slimme keuzes zijn nodig. Denk aan het benutten van kansen voor warmtenetten, het anders inrichten van nieuwbouwprojecten en het beter op elkaar afstemmen van energieopwek en -verbruik. Daarnaast kunnen batterijen helpen om pieken in de vraag en het aanbod van elektriciteit op te vangen.

Eind 2026 moet een studie naar het energiesysteem van de toekomst zijn afgerond. De resultaten daarvan helpen de regio bij het bepalen van de vervolgstappen.

RNOB

Naast de Energieregio Noordoost Brabant werken we ook samen binnen de RNOB: Regio Noordoost Brabant. Een regionaal samenwerkingsverband op het gebied van woningbouw, mobiliteit, economie en natuur en landschap. Netcongestie raakt deze thema's direct, omdat nieuwe bedrijven of woningen niet altijd een aansluiting krijgen.

Daarom is de samenwerking tussen de Energieregio Noordoost Brabant en RNOB versterkt. Samen hebben deze samenwerkingsverbanden opdracht gegeven voor een onderzoek naar het energiesysteem van de toekomst.

Green Deal Land van Cuijk en Noord-Limburg: samen verder bouwen aan toekomstbestendige bedrijventerreinen

Ook in 2026 is volop gewerkt aan de uitvoering van de Green Deal Land van Cuijk en Noord-Limburg. Een mooie ontwikkeling is dat ook de gemeente Mook en Middelaar zich heeft aangesloten. Daarmee is de regionale samenwerking verder versterkt.

Binnen de Green Deal werken bedrijven uit de Industriële Kring Land van Cuijk en Noord-Limburg, en gemeenten samen aan vier actielijnen: energiebesparing, energiehub, klimaatadaptatie/vergroening en circulaire economie. Netcongestie blijft het meest urgente thema. De beperkte ruimte op het elektriciteitsnet zorgt voor uitdagingen voor ondernemers. We ondersteunen meerdere bedrijventerreinen bij het onderzoeken van mogelijkheden om energieverbruik beter op elkaar af te stemmen. Zo kunnen bedrijven efficiënter omgaan met de beperkte ruimte op het elektriciteitsnet. Daardoor ontstaan er stap voor stap meer mogelijkheden om bedrijven toch verder te helpen, onder meer via netbeheerders en wet- en regelgeving.

Naast energie is dit jaar ingezet op circulariteit en vergroening/klimaatadaptatie. Deze thema's vragen om maatwerk. Voor de tweede helft van 2026 staan meerdere concrete projecten op de planning op het gebied van circulariteit, klimaatadaptatie en klimaatvergroening.

Nieuw: Grote Oogst-programma

Een nieuwe ontwikkeling in het afgelopen jaar is de start van het programma Grote Oogst op bedrijventerrein Haven Cuijk. Samen met het lokale bedrijfsleven, de provincie Noord-Brabant en de gemeente Land van Cuijk werken we aan een toekomstbestendig en duurzaam bedrijventerrein. In 2026 is hiervoor een plan van aanpak opgesteld. Vanaf september 2026 starten de eerste projecten binnen drie thema's: energie, klimaatbestendigheid en circulariteit.

Samenwerking met woningcorporaties

De woningcorporaties zijn een belangrijke partner in het verduurzamen van hun aandeel in het woningaanbod binnen Land van Cuijk. Om daarin goed af te stemmen en ontwikkelingen te monitoren is er maandelijks een duurzaamheidsoverleg tussen de gemeente en de beide woningcorporaties. De adviseurs duurzaamheid van de woningcorporatie spreken dan met diverse medewerkers van de gemeente om de stand van zaken en ontwikkelingen rondom diverse duurzaamheidsthema's op elkaar af te stemmen. De thema's die aan bod komen raken zowel de gemeente als de woningcorporaties. Denk daarbij onder andere aan klimaatadaptatie, de warmtetransitie, diverse energiebesparingsprojecten en het ecologisch onderzoek dat nodig is om grootschalig renovatie- of isolatieplannen uit te kunnen voeren.

Eerste steen van de Cuijkse Cantheelen: 41 huurwoningen

2 keer per jaar organiseren we met Brabant Woont Slim een webinar.

Regionaal energieloket Brabant Woont Slim

Ook in de communicatie richting inwoners werken we samen met andere gemeenten in de regio. In het verband Brabant Woont Slim werken zeven gemeenten uit Noordoost Brabant met elkaar om inwoners te stimuleren bij het verduurzamen van hun huis. Naast een uitgebreide website, nieuwsbrief en actieve berichten op social media organiseren we ook 2 keer per jaar een webinar voor inwoners. Gemiddeld bereiken we daarmee zo'n 250 – 300 inwoners. Land van Cuijk is altijd een actieve partner hierin. Dit jaar werden beide webinars begeleid door een collega van Land van Cuijk.

Woon slim in de winter

Op 10 november was het thema van het webinar: Woon slim in de winter, over isoleren en ventileren en het slim verwarmen van je huis.

Bekijk [hier](#) het webinar terug:

Kijktip

Woon slim in de lente

Op 11 mei was het thema van het webinar: Woon slim in de lente. Ruud Meegens gaf tips voor het koel houden van je huis.

Sikko Oegema van Waterschap Aa en Maas vertelde over omgaan met regenwater rond het huis en het vergroenen van de tuin.

Bekijk [hier](#) het webinar terug:

Kijktip

8. Toekomstige ontwikkelingen

Energiehuis voorbereiden

Om het verduurzamingsproces begrijpelijker en toegankelijker te maken voor inwoners, én om te voldoen aan Europese eisen, gaan we komend jaar nadenken over een Energiehuis-concept dat past bij onze gemeente. In het Energiehuis moet alle bestaande informatie en ondersteuning binnen onze gemeente op het gebied van verduurzamen, worden samengebracht onder ‘één dak’.

Zo hoeven inwoners (en in een later stadium ook VvE's, particulier verhuurders, het MKB en maatschappelijk vastgoed) niet langer te zoeken waar en hoe ze kunnen beginnen met verduurzaming.

Warmteprogramma

In 2027 stellen we een warmteprogramma vast. Hierin beschrijven we welke alternatieven voor verwarming met aardgas we voorzien, welke wijken mogelijk vooroplopen in de overstap en hoe we inwoners ondersteunen bij het maken van die stap. Het programma wordt uiterlijk elke 5 jaar herzien, maar biedt een doorkijk naar de komende 10 jaar. Voor onze gemeente zal er extra aandacht zijn voor het feit dat er veel verschillende dorpen zijn om rekening mee te houden..

Grootschalige opslag

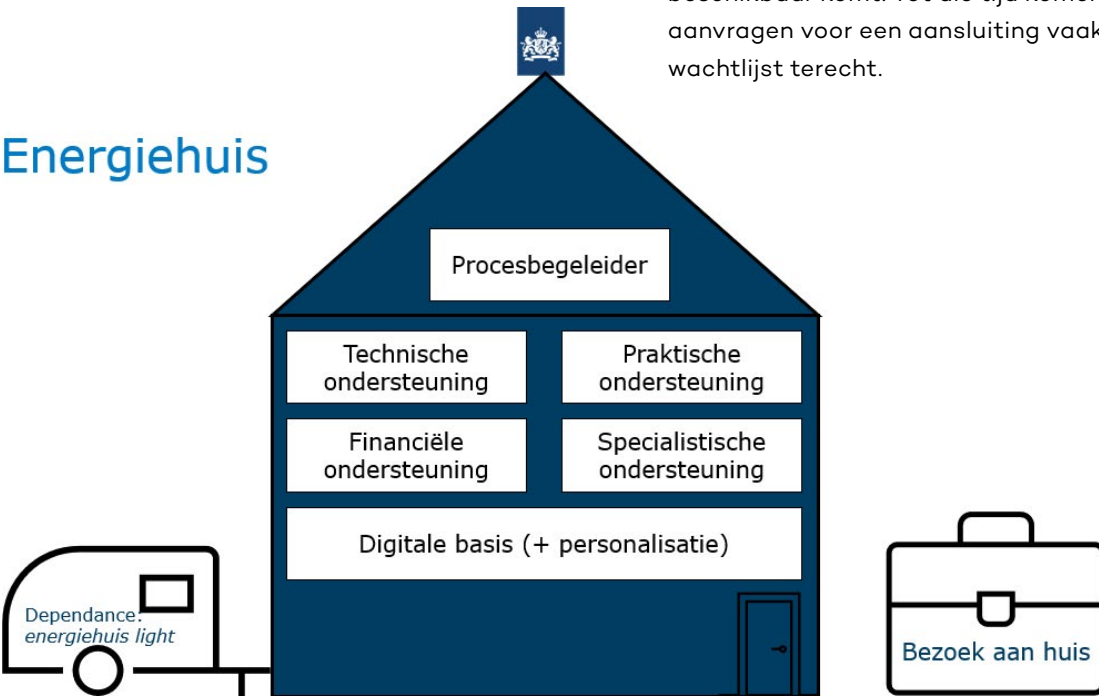
Door de toenemende netcongestie groeit de behoefte aan grootschalige energieopslag door middel van batterijen. De komende periode onderzoeken we hoe we dit als gemeente kunnen organiseren. Daarbij hebben we niet alleen oog voor de bijdrage aan het verminderen van netcongestie, maar ook voor aspecten zoals veiligheid, landschappelijke inpassing en participatie van de omgeving.

Netcongestie

Een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren is netcongestie. Op piekmomenten raakt het elektriciteitsnet steeds vaker vol. Deze pieken ontstaan op momenten waarop veel mensen tegelijkertijd elektriciteit gebruiken of juist terugleveren aan het net. Vooral in de ochtend tussen 07.00-09.00 uur en vanaf het einde van de middag (tussen 16.00 en 21.00 uur) is de belasting van het netwerk groot.

Zoals ook vermeld in het hoofdstuk ‘Energietransitie’ werken netbeheerders TenneT en Enexis hard aan de uitbreiding van het elektriciteitsnet. In onze regio wordt verwacht dat rond 2032 de eerste grote uitbreidingen gereed zijn en extra capaciteit beschikbaar komt. Tot die tijd komen nieuwe aanvragen voor een aansluiting vaak op een wachtlijst terecht.

Energiehuis

ACM-prioriteringskader

Sinds 1 juli 2026 wordt de volgorde op de wachtlijst voor een stroomaansluiting landelijk bepaald aan de hand van het prioriteringskader van de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Projecten die bijdragen aan het verminderen van netcongestie, zoals grootschalige batterijopslag, krijgen daarin de hoogste prioriteit. Daarna volgen voorzieningen die van belang zijn voor de nationale veiligheid, zoals defensie, politie, brandweer en waterschappen. Vervolgens komen projecten met een groot maatschappelijk belang aan bod, zoals woningbouw, ziekenhuizen, warmtenetten en scholen.

Pas daarna komen overige aanvragen in aanmerking voor een aansluiting. Naar verwachting wordt in 2027 duidelijker wat dit in de praktijk betekent voor de wachtlijsten in onze regio.

Netbewust bouwen en energieplanologie

Vanaf 1 oktober 2026 kunnen gemeenten woningbouwprojecten tot 10 jaar vooruit aanmelden voor de wachtlijst voor elektriciteitsaansluitingen. Omdat de beschikbare capaciteit schaars is, wordt het steeds belangrijker om bij nieuwe ontwikkelingen bewust om te gaan met de toekomstige energievraag. Daarom zetten we de komende jaren meer in op netbewust bouwen. Hierbij wordt al in de planfase

rekening gehouden met een efficiënt energiegebruik en een zo laag mogelijke belasting van het elektriciteitsnet. Denk aan goed geïsoleerde woningen, grootschalige energieopslag voor een wijk met behulp van batterijen en slimme laadvoorzieningen die kunnen worden afgestemd op de beschikbare netcapaciteit.

Ook in bestaande wijken liggen kansen om de druk op het elektriciteitsnet te verminderen door de elektriciteitsvraag tijdens piekmomenten te verlagen. Denk bijvoorbeeld aan het gebruiken van elektriciteit op momenten dat zonnepanelen veel energie opwekken, zoals voor het laden van een elektrische auto of het gebruik van huishoudelijke apparaten. Ook kunnen een warmtepomp of airco slim worden ingezet, bijvoorbeeld door een woning eerder op de dag voor te verwarmen, zodat tijdens piekmomenten minder elektriciteit nodig is.

De energietransitie vraagt daarmee niet alleen om investeringen in het elektriciteitsnet, maar ook om een andere manier van omgaan met energie door inwoners.

Omdat energie een steeds grotere rol speelt bij ruimtelijke ontwikkelingen, gaan we energie nog nadrukkelijker meenemen in ruimtelijke plannen. Daarom zetten we de komende jaren verder in op energieplannen en energieplanologie.

De opgaven waar we voor staan zijn groot, maar de betrokkenheid en inzet die we dagelijks zien, geven vertrouwen voor de toekomst. Samen blijven we werken aan een klimaatneutraal, groen en leefbaar Land van Cuijk. Dit verslag laat zien wat we al hebben bereikt én welke stappen nog voor ons liggen.

Met die blik vooruit bouwen we verder aan een duurzame en toekomstbestendige gemeente.

LAND
VAN
CUUK